

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høring februar – mai 2015

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordningen med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på denne nettadressen: www.kirken.no/kirkeordning

Høringsinstansen gjøres oppmerksom på at spørsmålene står i et visst forhold til hverandre, noe som er påpekt i teksten.

Det er også anledning til å gi svar kun på et utvalg av spørsmålene.

Høringssvar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

(Skriv gjerne inn svarene i denne Word-fila og send den som vedlegg til epost).

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet/kirkelig fellesråd/organisasjon: Gamlebyen og Grønland menighet

Adresse: Grønlandsleiret 31, 0190 Oslo

Kontaktperson: Eli M N Karagöz

Høringsspørsmålene

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar:

Gamlebyen og Grønland er en ganske stor menighet (ca. 9.300 medlemmer av 23. 000 innbyggere) med store oppgaver og små ressurser. Vi innleder med å påpeke at en kirkeordning må ta hensyn til en menighet som vår med mangfoldige utfordringer knyttet til vår kontekst i indre by hvor det er store sosiale utfordringer, få medlemmer (prosentvis) og store religiøse variasjoner og hvor kirkens historie har dype, levende røtter.

Det er særlig tre hovedprinsipp vi er opptatt av og som danner basis for våre svar her og videre:

1. Kirkeordningen må ivareta prinsippet om *folkekirke*. Gamlebyen og Grønland menighet betjener mange folk som ikke har medlemskap i kirken. Derfor må ikke fordelingen av ressurser (ansatte og økonomi) baseres utelukkende på medlemstall, men på kirkens handlingsplan og teologi

2. Kirken må ha en styre- og ledelsesform som er primært forankret i kirkens lære
3. Dagens ordning har for mange administrative nivå og er derfor unødvendig dyr. Når kirken ikke lenger har de samme forpliktelsene ovenfor staten, tar vi det for gitt at kirkens byråkrati og organisasjon skal effektiviseres.

Dersom vi skal øke den aktive oppslutningen om kirken, og innfri visjonen i høringsdokumentet tror vi at vi må:

- forenkle og effektivisere
- flytte beslutningsmyndighet og ressurser fra overordnede hierarkiske styringsledd og ned på lokalnivået til de enkelte sokn
- beholde det beste av kvalitetene i dagens styringssystem selv om vi gjør store endringer
- ta vare på kirkebyggene våre, salmer og kultur samt den verdighet og de verdier som kirkens forkynnelse og ritualer gir i alle livets faser

Vår menighet opplever i dag at det stilles store krav til frivillighet. Samtidig har vi en følelse av at kirkens ressurser vandrer oppover og ikke nedover i organisasjonen. Mange opplever et misforhold mellom ønsker, ambisjoner, ansvar og ressursbruk. Det blir mange møter, utvalg, råd, papir, høringer brev, e-poster og samordning. Effekten og den reelle beslutningsmyndigheten står ikke i forhold til det administrative overbygget. Vi tror vi kan få gjort mer dersom beslutningsmyndighet og ressurser i større grad forankres lokalt.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar:

Menighetsrådet (MR) støtter at dagens finansiering er den beste ordning for å sikre en bred folkekirke (med de forbehold nevnt i svar 1).

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

MR støtter tanken om en kombinasjonsløsning som innebærer livssynsavgift og en offentlig finansiering grunnet den særskilte rollen Dnk har i krisesituasjoner og mht historisk bygg (kirker og menighetshus).

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

Vi opplever dagens organisering av Kirken som for komplisert, for uklar og, ikke minst - for ressurskrevende. Svært få, om nær sagt noen, har full oversikt. *Forholdet* mellom ulike nivåer er ett spørsmål. *Antall* nivåer er kanskje like relevant. Vi har nå mulighet til å forenkle og klargjøre. Slik kan vi få mer ut av pengene – og fordele ressursene dit de har størst effekt.

Vi er enige i alternativ B i høringsdokumentet (s. 29); altså at oppgaver og myndighetsfordeling mellom ulike nivåer bør justeres slik at den lokale kirke styrkes.

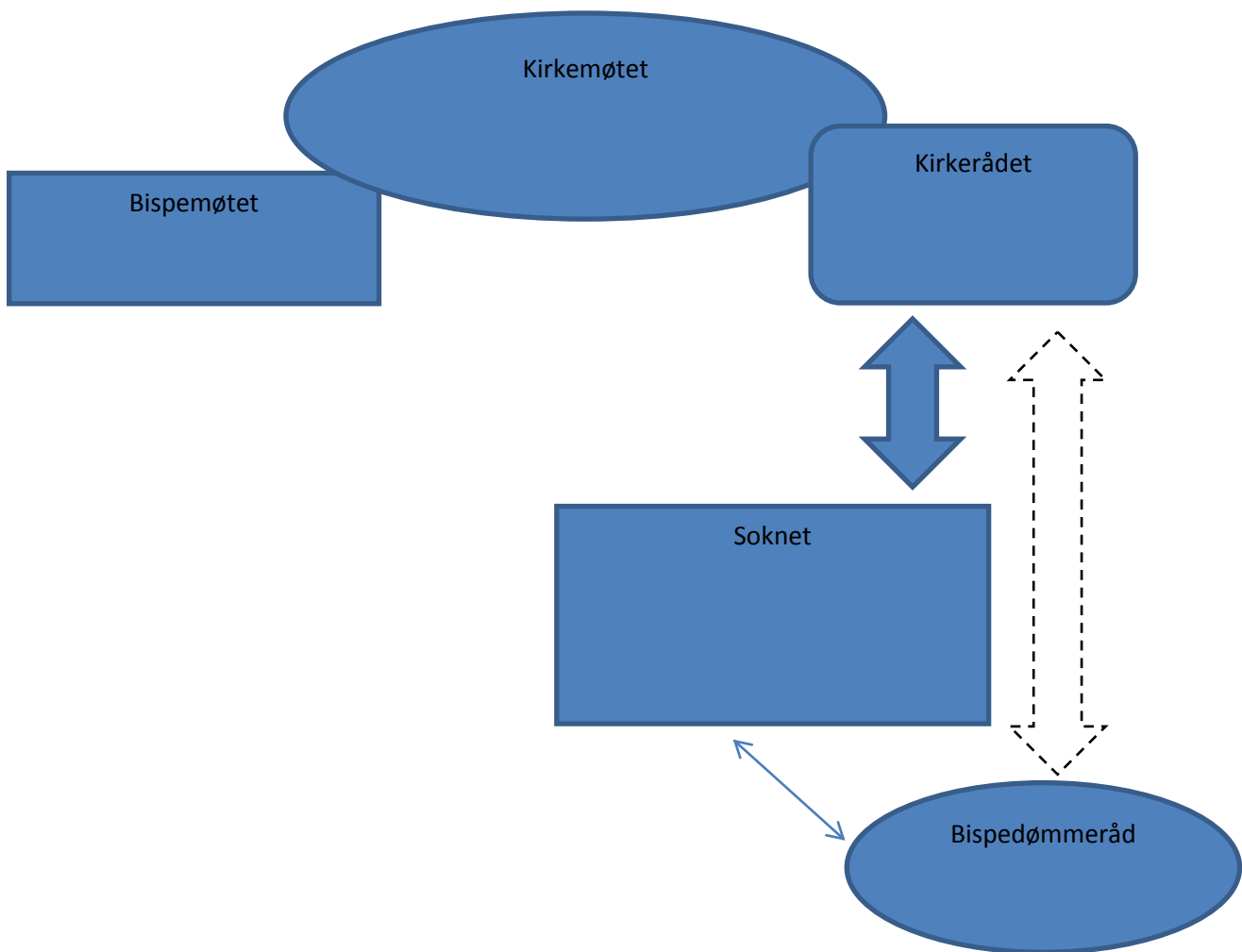
Det er et premiss at kirkemøtet vil bestå som kirkens øverste organ. Kirkemøtet bestemmer den kirkelige organisering. Da er det også nødvendig at det finnes et «sekretariat» eller et utøvende organ; Kirkerådet. Kirkerådet må ha krefter til å utrede, legge til rette for - og iverksette vedtak i Kirkemøtet. Videre er det et premiss at soknene fortsatt vil være den grunnleggende enhet i kirken. Vi mener at fordeling av oppgaver og myndighet så langt det er mulig, må skje mellom disse tre organene.

Kirkerådet må styrkes og at det gjøres ved å knytte biskopene til rådets ledelse. Det må bli et sentralt organ for styring av kirken. Det gjelder både forkynning og forvaltning. Organisatorisk mener vi da at det blir nødvendig at den lokale kirken må overta de fleste av de forvaltningsoppgaver som i dag er fordelt på bispedømmeråd, fellesråd og andre.

Vi tror dette vil gi en mer effektiv bruk av ressurser, mer helhetlig styring og forvaltning, styrke de lokale nivåer (sokn) og frigjøre ressurser som kan styrke det enkelte sokn. Dette vil bety at bispedømmerådernes funksjon endres.

Kirkerådet skal bl.a. Forberede saker til kirkemøtet og administrerer ordningen med tilsetting av biskoper. Det har dessuten koordineringsansvar for kirkens beredskap ved ulykker og katastrofesituasjoner

Et sekretariat koster penger. Vi mener at det må strengt vurderes hvor stort det skal være – og hvilken kompetanse det skal ha. Vi tror dagens kirkeråd kan gjøres mer slagkraftig. Vi tror også at Kirkerådet i mye større grad kan overta, og sentralisere mye av de fordelings- og forvaltningsoppgaver som nå er spredt rundt omkring på ulike nivå i bispedømme og spesielt fellesrådene. Det blir for omfattende å gå i detalj på dette i et relativt kort høringsnotat.



5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Soknene bør bli større (og færre) enn i dag (både geografisk og i antall medlemmer). Vi tror det er vanskelig og uhensiktsmessig å sette tydelige kriterier for soknestørrelse (antall personer, geografi, antall kirker...), men mener at innbyggertall (ikke bare medlemskap) bør veie tungt. Kriteriet må være at inndelingen gir grunnlag for god forvaltning, effektiv administrasjon og er geografisk fornuftig.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar:

Nei. Vi er altså på linje med høringsdokumentets vurdering B (s. 47) om at menighetsrådet bør være eneste organ i soknet. Men vi mener også at det vil være hensiktsmessig med lokal administrasjon tilknytning til biskopen / bispedømmerådet som gir tjenester til flere sokn.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Bispedømmenivå.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Ja. Når soknet er eneste organ bør et evt. fellesråd fungere som et slags sekretariat og driftsteam.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: Nei. Ikke det som har med kirkens teologi å gjøre. Se også svaret som gis i spørsmål 10.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar:

I den nåværende ordningen ser vi både svakheter og styrker med dagens ordning med lekmannsledelse. Svakheten er først og fremst at det er en stor rolle som er vanskelig å utføre som en gratis, frivillig tjeneste på toppen av travle hverdager i yrke og familie. Dette argumentet blir mer og mer sant etter hvert som vi opplever at det administrative overbygget i kirken øker, øker og øker. Dette taler for å la presten ta denne rollen. Ulempen med det er det demokratiske underskuddet som kan oppstå. Ut fra dette, er vi nok nærmest det som anføres som pkt. 2. A i kirkerådets vurdering på s. 50; altså at prestatjenesten kan, men ikke må, gis rollen som daglig leder. Det vil også ta høyde for en livsfasejustering for presteyrket for manglende kompetanse.

Vi mener at ordninger for daglig ledelse bør inkludere prestatjenesten. Det vil si at vi støtter alternativ 1. A. Prestetjenesten har en vesentlig plass i gjennomføringen av soknets virksomhet og fordi det samsvarer med det alminnelige kirkemedlems forståelse av hvem som er den ansvarlige representant for kirken og menigheten i det daglige. En slik modell vil styrke og vektlegge at kirken trenger en åndelig og strategisk ledelse.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Biskopen har i dag flere oppgaver, viktigst er den åndelige. Biskopen har en viktig tilsynsfunksjon. I dagens ordning har biskopen også mange administrative og forvaltningsmessige oppgaver, blant annet har hun/han arbeidsgiveransvar for prestene. Biskopen (og særlig preses) er også den som med størst tyngde formidler kirkens ståsted og verdisyn i den offentlige debatten. I likhet med det som står i høringsdokumentet (s. 56) mener også vi at det ikke står til diskusjon at vi fortsatt skal ha en ordning med biskoper som utfører tilsyn i kirken.

Vi mener ut fra dette at biskopene fortsatt skal utøve omtrent de oppgaver de har i dag. Vi mener imidlertid at oppgavene kan utføres enklere og smartere dersom vi styrker biskopens stab på bekostning av fellesrådene. Det vil frigjøre biskopens tid til mer tilsyn, veiledning og til gudstjenestefeiring – biskopens primære og åndelige oppgaver. Det vil også legge til rette for økt helhet, profesjonalisering og forenkling av administrasjon og forvaltning.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Vi støtter alternativ A (side 57). Vi mener det er viktig å styrke biskopenes stilling som åndelige ledere i kirken.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Vi mener at åndelig ledelse ikke bare kan velges på demokratisk vis. Derfor ønsker vi å videreføre dagens ordning, med justeringer som styrker de aktuelle bispedømmene med deres særpreg og tradisjon. Det foreslår vi gjort ved å la soknens stemmer telle mer enn de gjør i dag. Landets proster bør ikke ha stemmerett. Vi ønsker at biskopene sitter på åremål.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: Ja. Bispedømmerådet skal fungere som bindeledd (i begge retninger) mellom kirkerådet og menighetsrådene, men menighetsrådene skal ikke rapportere til bispedømmerådene, men direkte til kirkerådet som bevilger midler til menighetene.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: Ja. Pga effektivisering.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: Vi støtter mindretallet i kirkerådet.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

Det bør i ytterst få sammenheng åpnes for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret foruten de tilfellen hvor menighetens egne midler lønner den ansatte.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreg til prestedtjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar:

Vi støtter flertallet i Kirkerådet.

Prestetjenesten står i en særstilling i samfunnet generelt og i kirkens forvaltning av ord og sakrament spesielt. Vi tror mennesker i store deler av verden ser presten som representant for kirken og de vet at denne lederrollen også handler om åndelig og strategisk ledelse. Denne kjente og synlige presterollen må bevares og tjenestens særpreg og ordinasjon bør beholdes for framtiden.

Dette betyr ikke at jo flere vigslede tjenester man får inn i kirken, jo tydeligere blir kirken på sitt særpreg som en åndelig størrelse. Hvis flere ansatte er vigslet, vil man stå i fare for å undergrave det alminnelige prestedømme (et avgjørende luthersk fundament) og skape et skille mellom ansatte (vigslede) på den ene siden og kirkegjengere, rådsmedlemmer og valgte (lekfolk) på den andre.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: Videreføres som i dag.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

Vi er opptatt av å styrke den leke rådsstrukturen og derfor støtter vi Kirkerådets vurdering i 1A og 3B (s 87) slik at det blir tydeligere skille mellom det valgte organ og administrativ nivå.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Vi støtter mindretallet i 1B (side 85).

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar: Vi støtter Kirkerådets vurdering 2 (side 85).

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Vi har erfart lærenemnda som et konstruktivt organ i kirken, spesielt ved en del vanskelige saker. En rådgivende nemnd som dette vil meddele befolkningen ulike argumenter og faglige begrunnelser som gjør at dialogen holdes levende i en kirke som er tuftet på det allmenne prestedømmet.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: